

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003350

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-08-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ КНУКіМ № 47-а від 17.10.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кучер Дарина Юріївна

2. Daryna Kucher

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 022

Назва наукової спеціальності: Дизайн

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Дизайн

Дата захисту: 25-09-2025

Спеціальність за освітою: Сценічне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10779

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.45, 18.32

Тема дисертації:

1. Семіотика у сценічному дизайні театралізованих концертів
2. Semiotics in the stage design of theatrical concerts

Реферат:

1. Дисертація присвячена системному аналізу семіотики сценічного дизайну театралізованих концертів, виявляючи його потенціалу у створенні цілісних знакових систем, що збагачують естетичне сприйняття та емоційне залучення глядача. Дослідження має на меті вивчити та обґрунтувати методiku та особливості застосування семіотичних систем у створенні візуального та комунікативного середовища сценічного дизайну театралізованих концертів. Підсумовано, що семіотика сценічного дизайну театралізованих концертів є цілісною візуально-комунікативною системою, що визначає структуру та зміст як просторового середовища, так і його наповнення сценічними образами. Вона є складним і багатогранним явищем, яке поєднує естетичні, технологічні та комунікативні аспекти, перетворюючи сценічний простір на динамічний знаковий механізм. Сценічний дизайн, осмислений крізь призму семіотики, постає не просто тлом для дійства, а самостійним феноменом, що інтегрує архітектуру, світло, звук, новітні технології та культурні коди для формування унікального досвіду реципієнта. Акцентовано, що семіотика позиціонована як ключовий засіб художньої виразності сценічного дизайну, який постійно розвивається, адаптуючись до новітніх

матеріалів, технологій та викликів часу. Вона виходить за межі традиційної сценографії, перетворюючись на динамічний елемент, що інтегрує відеомепінг, інтерактивні поверхні, динамічне освітлення та інші мультимедійні рішення. Семіотична організація простору, поряд з режисурою, відіграє визначальну роль у створенні багатшарових візуальних наративів, відкриваючи перед глядачем безмежні можливості інтерактивної взаємодії, емоційного співпереживання та самостійного конструювання смислів. Дизайнер простору, враховуючи естетику семіотичних символів, розробляє візуальнокомунікативний образ театралізованих вистав у тісному взаємозв'язку із загальним задумом концерту. Наголошено, що символіка є ключовим складником семіотичної образності сценічного дизайну – якості, що передається через візуальнопросторове рішення, – додаючи глибини, виразності та автентичності концертному дійству. Семіотична образність, як центральний аспект будь-якої постановки, охоплює всі елементи, які створюють візуальне враження, атмосферу та ідейний зміст для глядачів. Це досягається за допомогою різноманітних елементів: від організації простору та композиційних прийомів сценічного дизайну до мультимедійних ефектів та тактильних навігацій. Семіотичний дизайн та його елементи безпосередньо впливають на найсуттєвіші характеристики сцени та середовища, доносячи їх до глядача як кодовані повідомлення. Зауважено, що семіотичний дизайн виконує взаємопов'язані функції: він може як активно залучати, так і непрямому керувати сприйняттям глядача у театралізованому концерті. Ретельне планування простору, його плановість та послідовність представлення інтерактивних елементів, що несуть певне знакове навантаження, допомагають глядачеві обирати власну траєкторію руху та фокус уваги, що сприяє індивідуалізації досвіду. Водночас, використання специфічних світлових сценаріїв, звукових ефектів або прихованих переходів, які є семіотично значущими, може збуджувати певні емоції, направляти увагу та формувати бажаний афективний стан, розширюючи інтерпретаційні можливості глядача. Таким чином, семіотичний дизайн є потужним інструментом, що дає змогу режисерам і дизайнерам маніпулювати сприйняттям, розкривати складні концепції та формувати багатовимірний комунікативний простір. Зроблено висновок, що семіотика у сценічному дизайні театралізованих концертів є важливим засобом художнього вираження, що бере активну участь у формуванні образу з художніми ознаками, підкреслює режисерський задум, сприяє створенню унікальних знакових світів, які стають провідними елементами сучасних постановок. Дизайнери та режисери звертаються до різноманітних культурних кодів, архітектурних стилів та технологічних рішень, трансформуючи їх у сучасні сценічні простори (наприклад, використання історичних будівель, мультимедійних проєкцій, інтерактивних інсталяцій). Семіотично орієнтовані дизайнерські вирішення не лише створюють акценти, які допомагають підкреслити ключові меседжі постановок, а й, водночас, впливають на формування глобальних трендів у розвитку інтерактивного мистецтва та видовищних форм музично-сценічних дійств. Театралізовані постановки з використанням інноваційного семіотичного дизайну трансформують концерт у полікомпонентну комунікативну модель, що поєднує візуальні, музичні та смислові коди для поглиблення глядацького сприйняття. Ключові слова: дизайн сценічного простору, театралізований концерт, естрадне видовище, предметно-просторове середовище, семіотика, символ, семіотичне тіло, реквізит, декорації, проєкції, кольористика, освітлення.

2. The dissertation is dedicated to a systematic analysis of the semiotics of stage design in theatricalized concerts, revealing its potential for constructing coherent sign systems that enrich the audience's aesthetic perception and emotional engagement. The research aims to examine and substantiate the methodology and specifics of applying semiotic systems in the creation of the visual and communicative environment of stage design for theatricalized concerts. It is summarized that the semiotics of stage design in theatricalized concerts constitutes a coherent visual-communicative system that defines both the structure and content of the spatial environment and its saturation with stage imagery. It is a complex and multifaceted phenomenon that combines aesthetic, technological, and communicative aspects, transforming the stage space into a dynamic system of signs. Stage design, viewed through the prism of semiotics, appears not simply as a backdrop for the action, but as an independent phenomenon that integrates architecture, light, sound, modern technologies, and cultural codes to form a unique recipient experience. It is emphasized that semiotics is positioned as a key means of artistic expression in stage design, constantly evolving and adapting to new materials, technologies, and the challenges of

time. It goes beyond traditional scenography, becoming a dynamic element that integrates video mapping, interactive surfaces, dynamic lighting, and other multimedia solutions. The semiotic organization of space, alongside directing, plays a decisive role in creating multilayered visual narratives, opening up to the viewer vast possibilities for interactive involvement, emotional engagement, and individual construction of meaning. The space designer, taking into account the aesthetics of semiotic symbols, develops the visual-communicative image of theatricalized performances in close connection with the general concept of the concert. It is noted that symbolism is a key component of the semiotic imagery of stage design – a quality conveyed through visual-spatial solutions that adds depth, expressiveness, and authenticity to the concert performance. Semiotic imagery, as a central aspect of any production, encompasses all elements that shape the visual impression, atmosphere, and conceptual content for the audience. This is achieved through various components: from spatial organization and compositional techniques of stage design to multimedia effects and tactile navigation. Semiotic design and its elements directly influence the most essential characteristics of the stage and environment, delivering them to the audience as encoded messages. It is further stated that semiotic design performs interconnected functions: it can both actively engage and subtly guide the audience's perception in a theatricalized concert. Careful spatial planning, the structure and sequence of presenting interactive elements with symbolic meaning help viewers choose their own trajectory of movement and focus, contributing to the individualization of experience. At the same time, the use of specific light scenarios, sound effects, or hidden transitions that carry semiotic significance may evoke certain emotions, guide attention, and shape the desired affective state, expanding the interpretative potential of the viewer. Thus, semiotic design becomes a powerful tool for directors and designers, enabling them to manipulate perception, communicate complex ideas, and construct a multidimensional communicative environment. It is concluded that semiotics in the stage design of theatricalized concerts is an important means of artistic expression that actively contributes to the formation of imagery, highlights the director's intention, and supports the creation of unique signbased worlds that become defining elements of contemporary productions. Designers and directors turn to various cultural codes, architectural styles, and technological solutions, transforming them into contemporary stage spaces (for example, the use of historical buildings, multimedia projections, and interactive installations). Semiotically oriented design solutions not only create accents that help highlight the key messages of performances, but also influence the development of global trends in interactive art and spectacular musical-theatrical forms. Theatrical productions that apply innovative semiotic design transform the concert into a multicomponent communicative model that combines visual, musical, and semantic codes to deepen audience perception. Keywords: stage space design, theatricalized concert, variety show, spatialobject environment, semiotics, symbol, semiotic body, props, set design, projections, color scheme, lighting.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Вакуленко, Д. Ю. Українська символіка в дизайні сценічних проєктів періоду війни. Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну. 2023. № 6 (1). С. 131–141.
- 2. Kucher R., Vakulenko D., Boiko V., Roman R., Dokolova A. Problems of the Crisis of Spatial Design of Art Events in Conditions of Military Aggression (Ukrainian Experience). *Convergences – Journal of Research and Arts Education*. 2024. Vol. 17. № 33. P. 185–200.

- 3. Ilnitska O., Kucher R., Vakulenko D., Boiko V., Pratskov R. The identity of stage design as a component of Ukrainian culture of the 21st century. *New Design Ideas*. 2024. Vol. 8. № 3. P. 641–655.
- 4. Вакуленко Д. Ю. Сценічний дизайн театралізованих концертів як явище художньої культури. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. аспірантів, здобувачів, магістрів, м. Київ, 8–9 квіт. 2022 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2022. С. 34–37.
- 5. Вакуленко Д.Ю. Семіотика у сценічному просторі театру: концептуально-методологічний аспект. Актуальні дискурси мистецтва естради: традиції та європейська інтеграція : матеріали III Всеукр. наук. конф. наук.-педагог. працівників, докторантів, аспірантів, здобувачів, магістрантів та студентів, м. Київ, 21 квіт. 2022 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2022. С.74–78.
- 6. Вакуленко Д.Ю. Особливості сценічного дизайну театралізованого концерту у контексті культурно-мистецького життя України. *Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір* : матеріали VI Всеукр. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та магістрантів, м. Київ, 3 листоп. 2022 р. Київ, 2022. С. 169–170.
- 7. Вакуленко Д.Ю. Театральна творчість Оскара Шлеммера та її роль у сучасному розумінні дизайну сценічного простору. *Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство* : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 10 лист. 2022 р. Київ : Вид. центр НАКККіМ, 2022. С. 244–246.
- 8. Вакуленко Д.Ю. Символізм творчості Флоріана Відера та його роль у сценічному дизайні пісенного конкурсу Євробачення. *Молодіжна наука КНУКіМ – 2022. Культурно-мистецька освіта у викликах часу* : матеріали Всеукр. звіт. наук.-практ. конф., м. Київ, 24–25 лист. 2022 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2022. С.65–66.
- 9. Вакуленко Д.Ю. Сучасне мистецтво дизайну театральної сцени: семіотичні інтерпретації. *Мистецтво і дизайн у XXI столітті: конвергенція форм і сенсів* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 8 груд. 2022 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2022. С. 53–57.
- 10. Вакуленко Д.Ю. Семіотика символу вогню в дизайні сценічного простору театралізованих концертів. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. аспірантів, здобувачів, магістрів, м. Київ, 7–8 квіт. 2023 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2023. С.74–77.
- 11. Вакуленко Д.Ю. Символіка кольору у сценічному дизайні театралізованих концертів. *Національна модель українського дизайну. До 150- річчя з дня народження Василя Кричевського* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 20–21 квіт. 2023 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2023. С.195–203.
- 12. Вакуленко Д.Ю. Роль символів у створенні наративної структури сольного концерту. Актуальні дискурси мистецтва естради: традиції та європейська інтеграція : матеріали III Всеукр. наук. конф., м. Київ, 21 квіт. 2023 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2023. С.166–170.
- 13. Вакуленко Д.Ю. Семіотика в сценічному дизайні Glass Spider Tour Девіда Боуї як джерело натхнення для сценічних постановок світових попзірок. *Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір* : матеріали VII Всеукр. наук. конф. молод. вч., асп. та магістран., м. Київ, 2 лист. 2023 р. Київ : Вид. центр НАКККіМ, 2023. С. 213–214.
- 14. Вакуленко Д.Ю. Сучасні образні прийоми в сценічному просторі театралізованого концерту. *Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство* : матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 9 лист. 2023 р. Київ : Вид. центр НАКККіМ, 2023. С. 229–231.
- 15. Вакуленко Д.Ю. Символ та метафора у сценічному просторі театралізованого концерту. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених, м. Київ, 12–13 квіт. 2024 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2024. С. 92–95.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондар Ігор Савич

2. Igor S. Bondar

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8972-0941

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гоцалюк Алла Анатоліївна

2. Alla A. Gotsaliuk

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2120-3232

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітряних сил, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михайлова Рада Дмитрівна
2. Rada Mykhailova

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-7264-0205**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури**Код за ЄДРПОУ:** 02214165**Місцезнаходження:** вул. Вознесенський узвіз, буд. 20, Київ, 04053, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство культури України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Совгира Тетяна Ігорівна
2. Tetiana Sovhyra

Кваліфікація: д. культ., доц., 26.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-7023-5361**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Київський національний університет культури і мистецтв**Код за ЄДРПОУ:** 02214159**Місцезнаходження:** вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Божко Тетяна Олександрівна
2. Tetiana Bozhko

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.07**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-5696-1941**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Київський національний університет культури і мистецтв**Код за ЄДРПОУ:** 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Варивончик Анастасія Віталіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Варивончик Анастасія Віталіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Крилова Оксана Сергіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна